

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 > 50 >
 Helyben naznoz nordva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 > 50 >

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apacza-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Általános szavazati jog és titkos szavazás.

(dr. V.) Huszonhárom esztendeje már, hogy a magyar országgyűlés elvileg elfogadta azt, hogy képviselőválasztási ügyekben a kúria bíraskodjék és ennek dacára még odáig sem jutottunk, hogy törvényünk lenne a kúriai bíraskodásról. Pedig hej de szükséges lenne. A legutóbbi választások mutatják, hogy a jól dresszírozott választási elnökök és közigazgatási tisztviselők mindenre képesek. És ha jogtíró, erőszakos eljárásuk ellen reklamálnak is, a reklamáció a $\frac{4}{5}$ részben kormányparti képviselőkből álló bizottság elé kerül s a vége természetesen eltussolás. Régi igazság: kéz kezét mos.

És mig mi a kúriai bíraskodásig sem tudtunk eljutni, addig szomszédunk, az abszolutizmus klasszikus hazájának ismert Ausztria egy nagy lépést tett az általános szavazati jog behozatala felé, tegnap pedig, általános meglepetésre, 4 szavazattöbbséggel elfogadta az osztrák képviselőház a titkos szavazást.

Nálunk nem régen mutatta ki hivatalos statisztikai adatokból maga a belügyminiszter, hogy a szavazók létszáma a múlt évihez képest fogyott 8232-vel. Még nagyobb a fogyatkozás, ha a szavazók 1895-iki létszámát az első összeírás eredményével, az 1869-iki választói listával

hasonlítjuk össze. Mig akkor 902,739 volt a választók létszáma, addig ma csak 889,714 ember bir Magyarországon szavazati joggal. Igaz, hogy 1869-ben még 101,500 ember a régi nemesi jog alapján birt választói jogosultsággal, ma pedig csak 50,073; de szomorú világot vet az országnak újabb időben sokat hangoztatott vagyonosodására az a körülmény, hogy 26 évnek emelkedése nem tudta helyreépíteni azt az apadást, ami a régi jog alapján szavazók elhalálozásával beállott.

Ha pedig a választásra jogosítottak számát összehasonlítjuk a lakosság számával és látjuk azt, hogy 16 millió lélek közül még csak egy millió sem bir a legegyszerűbb alkotmányos joggal, akkor nem csudáljuk, hogy népgyűlések nélkül is szaporodik azok száma, akik ha nem is tartják még elérkezettnek az időt az általános szavazati jog behozatalára, ha félnek is az ilyen radikális reform következményeitől, de mégis sürgetik a választói jognak nagyobb mérvű kiterjesztését.

Az a népgyűlés, melyet a függetlenségi párt mindkét árnyalata fog rendezni vasárnap a fővárosban, bajosan fog reális eredménnyel járni. Főképp ha ott is akad majd egy szocialista, aki belekiáltja Kosuth vagy Ugron beszédébe, hogy: »nincs haza!« Az ilyenek csakugyan nem érdem-

lik meg, hogy nekik a magyar haza jogosultságot adjon. És arról tesznek tanuegyüttal, hogy nincs megérve még a mi népünk a választói jog gyakorlására. Különben is ilyen radikális reform előkészítésére veszedelmes dolognak tartjuk a népgyűlésekkel való kísérletezést. Másutt kell előbb megteremteni a hangulatot azok számára.

A titkos szavazást, megvalljuk, irigyeljük osztrák szomszédainktól. Hol lennénk mi, ha behoznák nálunk is a szavazás titkos módját?! Nincs az a Tarnóczy — Bartal had, nem képzelhető az a vesztegetés, korteskedés és befolyásolás, mely képes lenne csak ideiglenesen is feltartóztatni a liberális bukását. De nem azért, hanem mer! egyedül a titkos szavazásban látjuk a választási szabadság palladiumát, készségesen és határozottan foglalunk mi is állást a titkos szavazás mellett.

• Apponyi javaslata és a kúriai bíraskodás, ha Bánffy megtartja szavát, nem sokára szőnyegre kerül. Itt lenne a legjobb alkalom előkészíteni a tovább már alig halasztható választási reformot. A kúriai bíraskodást is örömmel üdvözljük, de magában véve nem tartjuk elégnek a választási visszaéléseknek és bajoknak orvoslására.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Szerenád.

Irta: Szánthay László.

Kis kertednek alján, bánatnak eredve,
 Bokorban elbujva, szomorun epedve
 Ha lennék fülmile májusi hajnalon,
 Csak téged siratna, rólad sirna dalom.
 S ha anyagszárnnyakon, te érte sovárgva
 Repülnék a mennybe, szép tündérországba:
 Még ott is csak téged, téged szeretnélek,
 Tündérek zenéjén rólad szólna ének:
 — »Rózsika szeretlek, Rózsika szeretlek!«

S ha tündérorszámban tündérek királya
 Csodaszép lányával eleibem állva
 Kinálna országgal, minden gyémántjával,
 S még ennél is többel, tündér leányával:
 Akkor is egyedül téged szeretnélek,
 Akkor is csak téged, téged keresnélek,
 Nem kellene nékem tündérkirály lánya,
 Más az én szívemnek, más a kinja, vágya:
 — »Rózsika szeretlek, Rózsika szeretlek!«

Ha pásztor lehetnék erdő homályában,
 S te pásztor leányka rejtett kis tanyában,
 Keresném a házat, megtalálnálak ott,
 S azt írának majd rája: »Itt boldogság lakott!«
 És ha pásztor lennék fenn a magas égen,
 Összetereltem vón' csillagjait régen.
 Bámulnák a földről, mi van oda irva,
 Fénylő csillagokkal sorjába kirakva:
 — »Rózsika szeretlek, Rózsika szeretlek!«

Hogyne jubilálnék!!?

— Monolog. —

Egy óra mulva ismét az oltár előtt állok, ott, hol ezelőtt huszonöt évvel Katiczámmal a pap összeboraonált.

Deres hajjal, vörös orral, meggyöngült inakkal, de fényesen kicsiszolva, mint egy igazi völgyegény.

Nézzenek reám hölgyek és urak, ki mondaná, hogy már huszonöt esztendő óta hordozom nyakam körül hymen rózsalánczát, vagy közönséges nyelven szólva, huszonöt év óta görnyedek a házaseslet terhes rabigája alatt.

Ugy-e rozsdaszínű arczomat, spriczczerek-től fénylő szemeimet látva, azt senki sem mondaná?

Pedig úgy van, huszonöt éve, hogy megvadult szívemre hallgatva elrugtam magamtól a boldog, az aranyos, a független, a szabad és a világ minden kincsénél drágább legényéletet.

Csak a köszvény ne rángatná ugy a lábomszárát! Megjárom ha ülve visznek az oltárhoz. Különben nem volna benne semmi különös. A római pápát is széken viszik az oltárhoz mikor jubilál. Akkor engem miért ne vihethének karosszékekben esküvőm másolatára? Engem, ki 36 esztendő óta valósággal kinevezett és véglegesített községi adószedő vagyok és a jövedelmemet saját önkezemmel préselem ki a tisztelt s adója felől soha sem tájékozott birkatürelmű polgártársaktól.

A feleségem, akarom mondani menyasszonyom, váltig kenegeti a lábszáramat sósorszesz-

szel s bizony nem rajtunk fog mulni, ha e fáradozásnak eredménye nem lesz. Pedig ettől függ a jubileumunk.

De minek is megyek én a templomba jubilálni, még hozzá újra esküdni?

Az én Katiczám eddig egy árva kukkal sem árulta el hogy a faképnél akar hagyni, sőt ellenkezőleg, a huszonöt esztendő alatt azt vettem észre hogy Herkules erejével sem tudtam őt lerázni nyakamról. A huszonöt év előtt elhangzott holtomiglant tehát tökéletesen fölösleges megismételni.

De hiszen nem is ezért megyünk mi a templomba. De nem ám!

Az emberek úgy tartják, hogy nagy szerencse az, huszonöt évet egy és ugyanazon asszony-nyal eltölteni. Hát ez igaz.

Tökéletesen igaz. Nagy szerencse, mert tapasztalat szerint az emberiségnek igen csekély része bírja ki ezt a rettenetes boldogságot — épkézláb. Különösen akkor, ha a drága nőcske nyelve valamivel hosszabb a rendesnél s ha az nagy előszeretettel ápolja és használja megnövesztett — körmőcskeit.

Igen, azt a nagy szerencsét ünnepli meg minden jubiláns házasesember, hogy a huszonöt év viharát épkézláb kiállotta!

De ne legyünk igazságtalanok!

A házases élet nemcsak viharból áll. Vannak szép, derült, mosolygó napjai is s a mint nem felejtí el az ember a kölcsönösen egymáshoz röpitett gombaságokat, úgy örök emlékezetben marad az édes pásztoróra, az ölelés, a puzsi, a pá is!

A negyedik ülészak.

Az országgyűlés negyedik ülészaka, a leg-hosszabbaknak és a legmeddőbbeknek egyike 1867 óta, szombaton királyi reskriptummal be-rekesztést fog nyerni. Tizenhárom hónapig tar-tott s ebből az időből hetedfél hónap a költ-ségvetés létrehozására volt szükséges, három hónapnál többet pedig a nyári és egyéb vaká-ciók vettek igénybe, úgy, hogy a sajátképpen való törvényhozási munkára két hónap sem maradt fenn. Utolsó jelenete is költségvetési vita lesz a főrendek házában, a hol pénteken kezdik tárgyalni az állami budget-előirányzatot. A jövő hét legelején fontos reformjavaslatoknak nap-irendre kerülésével kezdődik az új ülészak, mely nem sokkal lesz hosszabb az elődjének felerészénél. Pár nappal a megalakulási formásoknak elvégzése után napirendre kerül az immár megreparált szerkezetben is a Ház asztalán fekvő közigazgatási bírósági törvényjavaslat. Kö-vetni fogja a képviselőválasztási kuriai bírás-kodásról rendelkező s Apponyi Albert gróf vá-lasztási indítványainak egy részével kibővített előterjesztés, végezetül pedig az új bünvádi el-járás törvénytervezete. Ugyancsak szorgalma-san kell dolgoznia az országgyűlésnek, hogy mindezt elvégezhesse június derekáig, a mely időpontot túl határozatképes számmal vajmi nehezen tarthatók együtt a képviselők.

Harmadik császárság.

Viktor Napoleon herceg nagyon ró-zsás reményekben ringatózik, és azt hiszi, hogy a Bonaparték ismét Franciaország trón-ját megkapják. Ugyanis olyan nyilatkozatokat tett környezete előtt, a melyek arra mutatnak, hogy szerinte közel van az idő, a midőn elfo-galhatja Franciaország trónját. E nyilatkozato-kat a »N. F. P.« meg tudta és azt írja, hogy Viktor Napoleon herceg véleménye szerint Franciaországban a zürzavar elérte a tetőpont-ját. A Meline kormány nem tarthatja magát sokáig és a köztársaság is csak kevés idővel fogja túlélni bukását, mert nemsokára Francia-országban kívánczolni fognak azután, hogy igazi tekintély álljon az állam élén és ekkor egy általános plebiscitum visszafogja hívni a Bona-partékat. A herceg ezért Franciaország köze-

lében tartózkodik, hogy az alkalmas pillanat-ban hazájában megjelenjék és a köztársaság hosszú küzdelmei után a monarchikus államot szervezze. — A viszonyok Franciaországban csakugyan sulyosak, de azért nem hisszük, hogy Viktor Napoleon reményei csakhamar be fog-nak teljesedni.

A hadsereg ellátása.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter a képviselőház tegnapi ülésén a következő tör-vényjavaslatot nyújtotta be a cs. és kir. közös hadsereg, hadi tengerészet és a m. kir. hon-védség egyéneinek katonai ellátásáról szóló 1875: LI. törvényezikk 135. §-nak kiegészítése tárgyában.

1. §. A cs. és kir. közös hadsereg, hadi tengerészet és a m. kir. honvédség egyéneinek katonai ellátásáról szóló 1875: LI. törvényezikk 135. §-a a következő határozvánnyal egészít-etik ki. A cs. és kir. közös hadsereg tényleges állományából a m. kir. honvédség tényleges ál-lományába áthelyezett, még tényleges szol-gálatban levő egyéneknek, valamint a jövőben áthelyezendő ily egyéneknek a nyugállományba helyezéskor járó nyugdíjára. — amennyiben a 128. §-ban előrelátott eset nem állana be, a cs. és kir. közös hadseregben töltött tényleges szolgálati idő és az áthelyezéskor viselt rend-fokozat után eső hányad a közös hadsereg javadalmazásából fizetetik. Szintugy a m. kir. honvédség tényleges állományából a cs. és kir. közös hadsereg tényleges állományába áthelye-zett, még tényleges szolgálatban álló egyének-nek, valamint a jövőben áthelyezendő ily egyé-neknek a nyugállományba helyezésekor járó nyugdíjára a magyar kir. honvédségnél töltött szolgálati idő és az áthelyezéskor viselt rend-fokozat után eső hányad a magyar kir. hon-védség javadalmazásából térítetik meg. Ha azonban ezen egyének mozgósítás vagy közös állami vagy hadi célokra történt alkalmazás következtében válnak szolgálat képtelenné, akkor azoknak az egész beszámítható szolgál-tati időt alapul véve, esedékes összes ellátási illetményei a közös hadsereg javadalmazásából fizetendők. 2. §. Jelen törvény kihirdetése nap-ján lép életbe s végrehajtásával a honvédelmi

miniszter bizatik meg, ki e végből a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg intézkedik, be-adja Fejérváry Géza báró, honvédelmi mi-niszter.

Uralkodók üdvözléte.

Az ezredéves ünnep alkalmával számos uralkodó és államfő meleg üdvözlő táviratot in-tézett a király Ó Felségéhez. Így a többek közt királyunk két hű szövetségese: a német császár és az olasz király, az orosz czár, az angol ki-rálynő, Albert szász király uralkodónak régi hű barátja, továbbá Luitpold bajor hercegre-gens, a ki mint királyunk közeli rokona szin-tén régi személyes rokonszenvvel viseltetik iránta, a spanyol regens királyné, a ki mint osztrák-magyar hercegnő szintén élénk részt vesz az ezredéves ünnepen, a svájci szövetség elnöke stb.

Több táviratnak szövege tartalmát a következőkben közölhetjük:

A német császár üdvözlő távirata így hangzik:

»A mai ünnepnapon, a melyen Ma-gyarország dicsőségteljes ezeréves történelmi multra tekint vissza, és több százados áldásteljes állami létre a Habs-burgi királyi ház jogara alatt, hű barát-ságban őszinte üdvözlésemet és szeren-csekivánatomat intézem Hozzád. Legyen és maradjon Magyarország királya és népe mindörökre hű egyesülésben, szilárd támasza a békének, az osztrák-magyar monarchia és hű szövetségesei számára. Vilmos.«

Az olasz király a következőket távirja:

»A magyar királyság ezredéves ün-nepe alkalmából legszívesebb szerencse-kivánatomat intézem Hozzád. Őszintén óhajtott táplálak a magyar király és a magyar nép boldogulása iránt. Hígyjél változhatatlan barátságomban. Umberto.«

Az orosz czár a következő táviratot küldte:

»Teljes szívből résztveszek a mai nap emlékezetes ünnepeiben, és ez alka-lomból legőszintébb szerencsekivánatai-

Haj, haj, hogy is elmúlt az idő! Nekem úgy tetszik, mintha csak most, tegnap, tegnap-előtt vezettem volna oltárhoz szende, ártatlan, lesütött szemű menyasszonyomat, a kis Katiczát.

Hogy remegett a szegényke! Félénken si-mult hozzám, alig mert rám tekinteni, minden szavamra elpirult, szemét lesütötte s csak hal-kan, alig hallhatóan rebegte az igent.

Es most? — remegni nekem kell. Hogy fordul a világ! Bezzeg racsit most úgy hogy a harmadik szomszédba is elhallik.

Oh ha látták volna önök az én Katiczám-akat akkor, most minden szószaporítás nélkül logalmuk lenne az én — huszonöt esztendő előtti boldogságomról.

Képzelnék önök egy angyalt, egy valóság-os angyalt, ki a megnyílt égből száll a földre. Harmatos arccsal, nefelejts szemekkel, arany-szőke hajjal, hatyu válakkal, ribizli ajkakkal, — igen kérem, ribizli ajkakkal, mert Katiczám szája az epernél sokkal kisebb volt, — gyöngy-sor fogakkal, szende szüzsies tekintettel, szobor termettel, szinte légies, tulvilági megjelenéssel.

Festő nem pingálhat gyönyörűbb női ala-kot, költő nem képzelhet igazabb hölgyet, mint aminő az én kis Katiczám volt — ezelőtt hu-szonöt esztendővel.

Képzelnék önök egy angyalt, vagy ha jobban tetszik, egy remek szépségű vízi tündért, egy habléányt, ki a tengerfenekén kristály pa-lotában lakik és rózsaszirmokon hencsereg. Egy mesebeli káprázatos lényt, kinek minden egyes

hajszála felér a napsugár ragyogásával, kinek minden egyetlen mosolyától megindul az örök mozdulatlanságra kárhoztatott ócska szikla is, kinek egyetlen tekintetétől nemesak a tenger-part bozóttjai közt csatangoló faunok lobbannak elolthatatlan szerelemre, de még a legéhesebb czethal is szerelmi lázat kap és eszeveszettül ficzánkol, bukfenczel, veszkődik a hullámóriá-sok közt.

Igen, ilyen angyal, ilyen vízi tündér volt az én imádott szép kis Katiczám — ezelőtt huszonöt esztendővel.

Aranyszőke hajából most is szívem fölött érzek egy fürtöcskét. Idők folytán megfakult ugyan, de én híven itt szorongatom a bugyellárisomban, hiszen nagyon kedves és felejthe-tetlen emlék fűz hozzá. (Tárczájából egy óriási és kopott czopfot huz ki.)

Itt van! A nászút egyik reggelén Katiczám éjjeli szekrényén találtam egy kapeszra járó foggal együtt.

Oh, nincs az a kincs, amiért megválnék e gyöngye fürtöcskétől.

Ez a fürt a nászutra emlékeztet — — — Aztán praktikus haszna is van. Mikor az én katiczám nyelve pergésnek indul és ver-senyt forog a leghíresebb alföldi szélmalommal, csak ezt a fürtöcskét veszem elő. Kati vör-ös lesz mint a paprika és rögtön elhallgat.

Hogyne őrizném hát kegyelettel ezt a ked-ves, drága emléket.

Katiczámot egy jótékonyági bálban is-mertem meg, mely bál a jótékony célra ugyan

semmit sem jövedelmezett, de a melyre annál többet fizettek rá a rendezők. Mondom, e bálban ismertem őt meg s bevallom — négy-kézláb.

A padló ugyanis nagyon fényesre volt ki-subiczkolva és én elhasaltam mikor bemutat-tak neki.

Katicza nevetett, nevetett az egész bál, csak én bámultam úgy mint a borju az új ka-pura.

— Meg van löve, mondta a kaczagó pub-likum.

— Igaz, feleltem én, Amorka ugyancsak szíven trafált és hasra estem.

Katicza megint nevetett, nevettek a bálo-zók is, de nevetésükben már nem volt ott az iménti kicsinylés és kárörvendő mosoly.

Valaki a frakkom szárnyánál fogva felrán-tott, talpra álltam és bukásom el lőn felejtve.

A bukást elfelejtették, de Amorka nyila itt maradt a szívemben. Katiczát nem tudtam többé elfelejteni. Rogyásig táncoltam vele. Ugráltam, forogtam mint egy eszeveszett kinézer és olya-nokat sóhajtottam, olyanokat szuszogtam Kati-czám szende arcába, hogy egy cseppig lepusz-tult róla a rizspor.

Es ő jött, rohant, ugrált, forgott, sóhajtott és szuszogott velem egy fél éjszakán át.

— E hölgy enyém lesz, ha a pokol kapu-ját kell is érette bedöntennem, mondám magam-ban, midőn a szuppé csárdásután nyelvemet egy fél rőfnyire kilógatva, a tánczterem egyik sarkába lihegni leültem.

mat, élénk és változhatatlan hajlandóságom kifejezését óhajtom nyilvánítani, amelylyel irántad vagyok. Miklós.»

Az angol királynőtől, India császárnőjétől a következő távirat érkezett:

»A magyar királyság ezredéves jubileumára kérem fogadja felséged legszivesebb szerencsekívánataimat. Viktoria. R. I.«

Dr. Lueger Károly.

II.

A Lueger törekvése tehát, mint egyik küzdelemre hivatott társadalmi irányzat, sem az észjog, sem a moral szempontjából nem kifogásolható, s a kik vele egyet nem értenek, küzdhetnek, sőt küzdeniök kell ezen irány ellen, de csak úgy mint tisztességes ellenféllel szokás az ész feyvereivel, s nem szabad Luegerrel és társaival úgy elbánni, mint a jogrend őreinek a jogrend megháborítóival küzdeni kötelességük.

Nem ismerem félre és nem is becsülöm túl Lueger értékét, s tudom, hogy ő nem valami lángeszű reformer vagy próféta, ő egyszerűen néprezér. a kit a viszonyok dobtak a felszínre, s a viszonyok tették egy irányzat képviselőjévé. Néprezér ő, a néprezerek összes hibáival és erényeivel. Meg van benne a néprezerek durvasága, elfogultsága... és kiméletlensége, de meg van benne a néprezerek lelkesedése és fáradhatatlansága is.

A harc modor, a melyet követ szintén néprezéri minőségének kifolyása. Neki olyan-nak kell lennie, a milyen a nép, a melyet vezet. Nem küzdhet ő keztyüsen, nem küzdhet oly finoman, mint pl. Apponyi, aki az intelligenciára támaszkodik, mert neki a nép a támasza s a nép az ő politikai egyéniségének alapja, ennek pedig nem kell az Apponyi ékes-szólása, hanem sokkal inkább a Lueger támasz-dísi heve. Nem küzdhet azzal a diplomatiái ravaszsággal, a melylyel Tisza és Wekerle küzdöttek, a kik a hatalom birtokában vannak, mert az ő támasza a nép, ennek pedig egy dolgot csak egy lélek éven lehet magyarázni, s mert a nép a taktikázásban, még ha ellenfele ellen irányul is az, saját megcsalását látja.

Elismerem azt is, hogy Lueger a harcban a melyet Bécsben vezet, vallási elemet is vitt bele, a mennyiben a kereszténység supvematijának fenntartását tűzte ki célul, s a keresztény szellemet akarja befolyásra juttatni a po-

litikában. Ez ellen a liberálisok azt az ellenvetést teszik, hogy a vallási eszméknek semmi köze a politika, s még kevesebb a kultura irányításához.

Hogy ez az ellenvetés mennyire képtelen, s mennyire ellentétben áll a történelem tanúságaival, azt nem nehéz bizonyítanom. Hiszen a történelem szakadatlan láncolatban mutatja be, hogy a valláseszmék nemcsak hogy befolyással voltak mindig a politikára és a kulturára, hanem annak legtöbbször irányítói voltak, de ha ez az eset nem is állott, mindig lényeges befolyást gyakoroltak úgy a kulturára mint a politikára. Hogy pedig ez a befolyás nem volt illetéktelen, azt bizonyítja először az a körülmény, hogy a vallási eszmék befolyása végeredményében mindig haladást idézett elő; másodsor az a kétségtelen tény, hogy a vallási eszmék mindig jelentékeny részét képezték az emberiség irányeszméinek, s mint ilyenek épen úgy jogot tarthattak arra, hogy az emberiség sorsára befolyással bírjanak, mint bármely mai eszme, melyet az emberek méltónak tartottak arra, hogy felette gondolkozzanak.

Ha tehát Lueger vallási eszmét vitt be a maga politikájába, azt az emberiség érdekében méltán tehetette, mert ez által meggátolni segített azt, hogy abban a harcban, a melyet az emberek jövőjének sorsáért, a különböző eszmék hívei vívnak, egy igen fontos eszmehatástan legyen, épen az az eszme, a mely az emberek legtöbbszörének gondolkozását szabályozza és szenvedélyeit lékezi.

Igaz lehet az is, hogy Lueger a tömegek szenvedélyeit is felhasználja a harcban, a melyet vív; de ezt épen a liberálisok nem vetelik senki szemére, mert a liberalismus ma soha sem diadalmaskodott volna, ha a dissertatiók terén marad, s nem igyekszik a maga érdekében a tömegek szenvedélyeit felkölteni és felhasználni.

A tömegek fanatismusát, csak azok nevezik ezzel a gyűlölt névvel, a kik ellen ez a fanatismus irányul, azok ellenben, a kiknek eszméi ezt a fanatismust felköltötték, lelkesedésnek nevezték ugyanezt. Hogy azután a kettő közül melyik a helyes elnevezés, azt nem a küzdőfelek s nem is a jelen kor férfiai, hanem a jövő, a világtörténelem lesz hivatva megállapítani.

Ezt a fanatismust, vagy lelkesedést, minden politikus felhasználta, felhasználja s felhasználja használni, s fel is kell használnia, ha eszméi diadalát komolyan akarja; mert a bálványokat és arany borjúkat soha sem döntötték még le a professzorok és a spiessbürgerek, hanem mindig a fanatizált, vagy fellelkesített tömegek.

Hogy pedig épen a keresztény eszmének

bevitale a harcba, épen akkor, midőn a kereszténység uralmának jogosságát tagadja meg a hivatalos közvélemény, — bűn volna az emberiség ellen, azt józan észszel megmagyarázni nem lehet. Mert ha nagy is volna a kereszténység eszméinek rendszere s a kereszténység morálja örökérvényű s ha úgy is tekintjük azt, mint egy muló rendszert; mint Zoroaster vagy a romai polytheismus tanát, akkor sem lehet meg tagadni ennek a keresztény eszmének önvédelmi jogát, akkor, midőn megtámadatik.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Május 7.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Eszterházy Káimán dr. Balogh Géza.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső, br. miniszterelnök, Lukács László, Dániel Ernő.

Elnök: d. e. 10 órakor nyitja meg az ülést.

Szilágyi Dezső elnöklése mellett a Háznak ma rövid ideig tartó ülése volt, melyben elnök bejelentette, hogy Dózsa Endre, a tekei járás ujonan megválasztott képviselője, szolgabírói állásáról lemondott.

A napirend során a Ház vita nélkül elfogadta a zárszámadási bizottság három rendbeli jelentését, nevezetesen az 1894-iki számadási év pótnegyedében és az 1895-iki számadási év IV. negyedében előfordult tulkiadások, — irányzat nélküli kiadások — és hitelátlépésekről, valamint Magyarország és Horvát-Szlavonországok közt az 1893. évre eszközölt leszámolásról szóló jelentéseket, melyeket Kabos Ferenc referált.

Az ülésnek egyéb tárgya nem lévén, elnök a legközelebbi ülést szombat délelőtt 11 órára tűzte ki, mikor az országgyűlés további munkarendjének megállapítása lesz napirenden. Hitelesítették még a mai ülés jegyzőkönyvét, minek megtörténte után elnök az ülést d. e. 11 óra 30 perczkor bezárta.

Nagyvárad város közügyei.

Közigazgatási ülés.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta a havi rendes közgyűlését, Beöthy László főispán elnöklete alatt.

Jelen voltak: Hlatky Endre, Rácz Mihály, Papp

Lihegésekre és agyonizzadt fehérneműm locsogására körém csoportosult kenyeres pajtásaimtól nyomban kérdezősködni kezdtem a leány után.

— Szép de szegény! mondá az egyik.

— Mit bánom én, ha olyan szegény is, mint a kotyikletti eklézsia, hol lopott birkakolomppal harangoz a pap, csak szeressen és enyém legyen.

— Szép de ostoba, mondá a másik.

— Annál jobb, feleltem. Én csunya, de okos vagyok, a leány szép és ostoba. Születendő gyermekeinek tehát olyan szépek lesznek mint ő és olyan okosak mint én... igaz, hogy megfordítva történt, gyermekeim csunyak mint én és ostobák mint ő, no de ezt előre nem tudhattuk.

Mielőtt Katiczát megkértem volna, beszéltem az apámmal. Apám csak enynyit mondott:

— Elég vén számár vagy ahhoz hogy okosan cselekedjél. De vigyázz, vigyázz fiam és nézd meg jól, hogy kit veszel, mert a házasság olyan mint a rántott csirke, az ember nem tudja vesz.

Miután a bölcs tanácstól nem lettem okosabb, elkértem a nagybácsim véleményét. Ez szintén így válaszolt.

— Vigyázz, vigyázz öcsém, a házasság olyan mint az ecetes uborka, két vége van s akár hol harap bele az ember — savanyu.

Aztán egy régi jó ismerősömet, — szintén házassági jubilánst — kérdeztem ki a házasság felől.

Jó ismerősöm végig nézett rajtam, meglapogatta az ütéréimet s konstátálta, hogy lázam van, megnézett jobbról, megnézett balról száználmasan azt kérdezte tőlem: beteg vagyok-e?

Mikor meggyőztem egészséges voltomról, előtte fogyasztván el tízenyolcz lekváros gombócot, ezeket mondá:

— Barátom, a házaseletről én nem tudok neked semmit sem mondani. Az egész annyiból áll, hogy te keresel, a feleséged elkölti. Néha az is megeshik, hogy te keresel és ketten költöttek. Ez a körülmény azonban ritkán fordul elő, mint a fehér holló, mert a keresményed a feleséged szekerényében áll. Azonban tudok egy mesét, hallgasd meg, okulj tőle. Egyszer az ördög házassodni készült. Feljött a földre úgy a hogy volt, szőrösen, bőrszen, lólábbal, hegyes fülelkel és hatalmas szarvakkal. A leány, kihez fordult, elutasította. Azt mondta neki, hogy ilyen rut állathoz nem mehet feleségül. Az ördög elment, Adonis alakot és gigerli ruhát öltött. Így jött megint vissza a leányhoz. A leány ekkor karjaiba rohant, agyba főbe csókolta és maga sürgette a lakodalmat. Hanem azt kikötölte hogy az ördög ördögi alakját többé fel ne öltse hanem maradjon örökkön örökké gigerli Adonissnak.

Az ördög ráállott, véges végig Adonis maradt, csak — idővel — a szarvai nőttek ki.

— Reménylem, ifju ember, megértettél, vigyázz nehogy neked is szarvaidd nőjjenek! Ezeket mondotta nekem az én tisztelt barátom.

Míndez azonban nem riasztott vissza, elindultam bátran leányt kérni. Katicza úgy tett, mintha meg lett volna lepve, mintha soha eszeágában sem lett volna férjhez menni. Pedig dehogyan nem volt!

A mama meg éppen pityergésre fogta a dolgot. Sirt, keservesen sirt, hogy így, meg amugy, elveszti a leányát, egyedül marad, neki azontul senkije sem lesz a földön.

A vége mégis az lett a pityergésnek, hogy az elibém tett uzsonna kávé ki sem ittam még, Katicza már is az enyém volt.

Hát szó ami szó, láttam akkor, hogy mégis csak nagy kópéság az, a mit a mamák különösen az esküvő előtt véghez visznek. Görcsös zokogás közt adják ide leányukat, vigasztalhatatlanok, aztán ha az esküvő után csak egy óra múlva akarnának nekik visszaadni, kézzel lábbal tiltakoznának ellene.

Templomba menéskor kezét áldólag emeli fejünkre a mama. Mikor aztán házunkba jó, ugyanazon áldó kezeivel szeretné a szemeinket kikaparni.

Férj és feleség lettünk. Katicza úgy szeretett, hogy nádfedelű viskónál és száraz kenyérenél nagyobb kívánsága soha sem volt. De azért nekem minden hónapban ki kellett adni a konyhapénzt busásan és fizetnem a szabókontót stb.

Miklós, Dus László, dr. Grámm Károly, Gyurkovits Kornél, Huzella Gyula, Mezey Mihály, Mihály Adolf, Sal Ferencz, Rádl Ödön, Hoványi Géza, Frankó Andre, Szemes Imre, dr. Buljovszky József, Némethy Károly, dr. Grósz Albert.

Első sorban felolvasták a polgármester havi jelentését a közigazgatás ápril havi állapotáról.

A jelentésből közöljük a következő adatokat:

A közegészségügyi állapot némi visszaesést mutat, amennyiben a születési arányszám nagyon csökkent, úgy, hogy a szaporodás 63-ról 12-re szállott alá. A járványos betegségek közül a vörheny különösen Ujvároson fordult elő sürűbben (21), míg Olasziban csak 4, Velencén pedig 1 esetben okozott megbetegedést. E két utóbbi két városrészen halálozás nem volt. A ronesoló toroklob 4 esetben lépett fel. Kanyaró és hagymáz 1—1 esetben okozott betegülést. Influenza betegülések nagyobb számmal, de elég szelid lefolyással. Uralkodó kórok a légző- és emésztő szervek bántalmi voltak, gyakori halálozásokkal, úgy, hogy ezen betegségek okozták a visszaesést.

A lefolyt április hóban élve született 99 gyermek, 52 fiu, 47 leány; elhalt összesen 118 egyn, 71 férfi, 47 nő; — köztük 31 idegen. Elhaltak: Ujvároson 40, Olasziban 27, Váralja-Velencén 23, a kórházakban 28. Öt éven alóli gyermek 40 halt el.

Szegény beteg 186 gyógykezeltetett a város számlájára.

Az állategészségügyi állapot általában jó volt, csupán Schenker Mihály tanyáján lépett fel a sertésvész, aminek következtében a zárlat és egyéb óvintézkedések foganatosítva lettek.

A közbiztonsági állapot kedvező volt áprilisban.

Lopás 21, súlyos testi sértés 6, csalás 3, sikkasztás 5, hatóság elleni erőszak 3 esetben volt bejelentve.

Letartóztatva volt összesen 58 egyn; ezek közül az illetékes bírósághoz átkísértetett 14, eltolonczoltatott 44.

Kihágás 87 esetben fordult elő. Öngyilkosság 1, orvosrendőri bonczolás 2 esetben történt.

A közadók bevételei elég kedvezők voltak, a mennyiben 165 frt 13 krral több kincstári adó folyt be, mint a múlt év megfelelő időszakában. Befolyt:

kincstári adóban . . .	13379 frt 06 kr,
késedelmi kamatban . . .	210 frt 48 kr,
hadmentességi díjakban . . .	382 frt 36 kr,
bélyeg- és jogilletékben . . .	3328 frt 68 kr,
iparkamarai illetékben . . .	87 frt 52 kr,
Törvényhatósági utadoban . . .	2650 frt 78 kr.

A kapitányi hivatal mint I. foku iparható-

Ha valami körbe vagy barátaimhoz a korcsmába menni akartam, megölelte nyakamat, megcsókolt és szép hízog szavakkal kért hogy ne menjek el.

— Pistukám ugy-e itthon maradsz? Ugy-e nem mégysz el? Egész napot a hivatalban töltöd, este sem vagy itthon, lásd olyan unalmas, olyan rossz egyedül!

Igy beszélt Katicza és én — nem maradtam otthon.

Hajh! hogy megváltozott idővel a természet!

Most csipőjére teszi a kezét és ugy kajabál, hogy otthon maradjak, különben utánam jön és barátaim előtt csinál jelenetet. Elmond lumpnak, korhelynek, kártyásnak, könnyelműnek, aki csak ugy szórja a pénzt, mint a polyvát és családja helyett a torkára és kötnivaló barátaira költ.

A fülem zug, a fejem szédül a rettenetes racsitástól és — otthon maradok.

Nem azért mintha félnék az asszonytól, dehogy! Csupán izé . . . azért . . . mert szeretem a békét.

Nadrágzsebemben most is őrizek egy gyönyörűséges emléket, mely békeszeretetről és nyugodt életéről tanuskodik.

(Nadrágzsebéből egy csuprot vesz elő.) Katicza ezt pár év előtt azért vágta a fejemhez, mert kapuzárás után mertem hazamenni.

Hát aztán hogy mernék elmenni hazulról?

ság ápril hóban 19 iparigazolványt adott ki. Megszűnt 8 iparüzlet.

A polgármesteri jelentést tudomásul vették, valamint a szakeladók nemleges jelentéseit.

A közegészségügyi bizottságba Busch Dávid főmérnököt, Guttman József építész, Nyiry György gyógyszerészt választották be; felkértek továbbá a honvédparancsnokságot, hogy a bizottságba egy honvéd ezredorvost rendeljen ki.

Szmetka György nyug. tanító helyét választás utján fogják betölteni. Választási elnökül Mezey Mihály bizottsági tagot küldték ki.

Még néhány adóügyet, felebbezést intéztek el s az ülés véget ért.

TÁJÉKOZTATO.

Május	9. Középiskolák ezredéves ünnepélye.
>	9. Vivóverseny délután 6 órakor a Fekete Sasban.
>	10. Ezredéves hálaadó istentisztelet a nagyvárad templomokban.
>	11. Nagyvárad város millenniumi diszközgyűlése.
>	12. Biharvármegye millenniumi diszközgyűlése.
>	13. A biharmegyei tankerületi tanító-tesztület diszközgyűlése a megyeház nagytermében d. e. 10 órakor.
>	14. Nagyvárad város közgyűlése.
>	15. A biharmegyei természettudományi orvos-gyógyászati egyesület diszközgyűlése.
>	17. A v.-velencei Nép kör közgyűlése.
>	27. Végtagyalás a Pável tüntetés ügyében.
>	31. Az ezredéves évforduló ünnepélye a nagyvárad jogakadémián.
Június	8. Koronázási évforduló.
>	8. A koronázási évforduló és törvényhatósági bandériumok felvonulása.

UJDONSÁGOK.

* **A hegyi doktor gyógyszerháza.** Emlegettük annak idején, hogy Németh Sándor homeopátiás gyógyszerháza a rendőrkapitányi hivatal lefoglalta és elkobozta. Németh Sándor meglebbezte ezt a lefoglalást a rendőrbírósághoz, hol felebbezését elutasították. Akkor azután a második felebbezési fórumhoz, a városi tanácshoz folyamodott. A honnan tegnap érkezett le a határozat a kapitánysághoz. A városi tanács a rendőrbíró elutasítását indokainál fogva helyben hagyta. Így Németh Sándornak csak egy fórum van még hátra, a hova szereinek az elkobozását meglebbezheti: a belügyminisztérium.

Tegyük el (a csuprot zsebre dugja), hadd emlékeztessen ez is huszonöt éves jubileumomra. Bizony eltelt az idő! A szép, aranyhajú, ribizli ajkú kis Katiczából — tepsi száju Kati lett. Homloka ranczos, orra szömölcsös, olyan egy-egy bibireső rajta, mint a jó fajta tepertő. Fogai egytől-egyig srófra járnak s ruháihoz több vatta mint kelme kell. Ártatlan szüziesség tekintete tigris nézéssé változott, isten ments reá nézni, ha dühbe gurul.

Zsörtös, mérges, haragos mindig. Dul, ful, pukkadozik, csak az kár, hogy nincs hólyagból és így sohasem pukkan meg.

Ha azt mondom neki az ingem fehér, ő azt mondja rá: fekete, s ha ráhagyom, hogy fekete, rögtön rám dupláz: Már miért volna az fekete, mikor nem fekete.

Képzelnék önök nyájas olvasóim, egy mesebeli boszorkányt. Elől deszka, hátul lécz. Csunya, mint a legsötétebb éjszaka, vörös képű, sovány és mérges mint a pulyka. Ha ezt elgondolták, fogalmuk lesz, mivé sülyedt az én aranyos Katiczám — huszonöt év alatt.

Képzelnék egy indiai csörgő kigyót a nyakuk körül s egy nagypénteki kereplőt a fülük dobján, akkor tudni fogják, mivé lett az én boldogságom — huszonöt év alatt.

Hogyne jubilálnék tehát és hogyne mennék a templomba hálát adni Istennek, hogy — mindezek dacára élek és egészséges vagyok!

Julius.

* **A 48-as honvédek igazolása.** A nagymélt. m. kir. miniszterelnök ur, a folyó évi április hó 22-én 7821 sz. a kelt leiratával, az 1848/49. honvéd-segélyezés tárgyában 2185/895 számú rendelete IV. fejezet a) pontjának azon határozmányát, — amely szerint az illetékes honvéd egyesületek által foganatosítandó igazolások az 1895. évi október 1-ig terjedő záros határ időn belül eszközöndők, — a most említett határidő meghosszabításával oda módosította: hogy az 1848/49-diki honvédek állami ellátásához megkívánt honvéd-igazolványok a még fennálló honvéd-egyesületek által folyó 1896 évi október hó 1-ig terjedő záros határidőig kiállíthatók; ezen határidőn túl kiállított honvéd-igazolványok az 1848/49-diki honvédek nyugdíjazásánál nem fognak figyelembe vétetni. Az ország oly vidékein, hol 1848/49-diki honvéd-egyesületek nem léteznek, avagy a fennállott honvéd-egyesületek működésüket beszüntették, az állami ellátásra igényt tartó egyének 1848/49-diki honvéd minősége a törvényhatóságok által jegyzőkönyvi igazolás utján állapítandó meg.

* **Az egyesületek egyenruhája.** A hadsereg szempontjából kerülendő hogy magán egyesületek tagjainak ruházata és fegyverzete a katonákéhoz hasonló legyen. A belügyminiszter most ez irányban akar egy kis rendet csinálni. Felhívta a törvényhatóságokat, hogy a tüzoltó egyesületek kivéve, minden egyenruhával bíró egyesület alapszabályait átvizsgálás végett hozzá felküldjék.

* **Tanulók kirándulása.** A községi iskolák f. hó 9-ikén d. utánra a Sporttérre tervezett kirándulást a kedvezőtlen időjárásra való tekintettel a bizottság bizonytalan időre elhalasztotta, s tegnap d. után a Sport pavillonban tartott gyűlésén felkérte Mezey Mihály elnököt, hogy a majális napjának kitűzése végett — mi helyt az időjárás kedvezőbbre fordul a bizottságot hívja össze. Nagy örömet keltett e bizottság körében a városi tanácsnak a községi iskolai tanulók megvendégelésére 500 frtot kitulató határozata, valamint Hoványi Géza szingyi bizottsági elnöknek azon kijelentése, hogy Megyeri szingizgató ur a községi iskolai tanulók részére egy millenniumi díjtalan előadás tartására vállalkozott.

* **Sertésvész Nagyváradon.** Városunkban örvendetes módon szünik a sertésvész. Schenker János állományát kivéve egyáltalában sehol sem fordul elő betegedés. A fertőzött állományban is már két hete újabb betegedés nem volt, s így remélhető, hogy rövid időn feloldják a várost a zár alól, a mit bizonyosan nagy örömmel vesznek a sertéshizláló gazdák.

* **A bihari iskolák millenniuma.** Bihar községben ugy a róm. katolikus, mint a református iskolában szépen ünneplik meg hazánk ezredéves évfordulóját. A róm. kath. iskolában folyó hó 17-én ünnepelnek. Reggel hálaadó isteni tisztelet lesz, azután az ünnepély az iskolában. Majd kivonulnak a »Földvárba« s onnan vissza a »Hymnus« elénekelésével fejezik be az ünnepséget. A tanító két tölgy fát ültetett az ezredév emlékére, egyet az iskola udvarára, a másikat a templom elé. Az ev. ref. iskolák 9-ikén és 11-ikén tartják az ünnepélyt. Az ünnepélyre Rigó Ferencz volt országgyűlési képviselő 30 darab selyem virágcsokrot és 2 vég nemzeti színtű szallagot küldött Debreczenből.

* **Uj orvos.** Városunk orvosikara ismét szaporodott egy új taggal ugyanis dr. Fischer Áron volt klinikai gyakornok és kórházi orvos városunkba telepedet le.

* **Vesztett macska.** Lajos Imre bihari lakos két gyermekét — mint tudósítónk írja — tegnapelőtt délután megmarta egy kőborgó vesztett macska. A megmárt gyermekeket a körorvos csak másnap vizsgálhatta meg és azonnal feljelentést tett az előjárásánál, felhívta őket, hogy a gyermekeket azonnal szállíttassák

Budapestre a Pasteur-intézetbe. Az egyik gyermek 9 éves leány, a másik 6 éves fiú. Mindkettőjüknek lábán van a seb.

* **Sertésvész Biharon.** Bihar községben — mint levelezőnk írja — a sertésvész most pusztít a legveszedelmesebben. Nincs a községben már gazda, a kinek állományában beteg sertések ne lennének, a melyek egymásután hullanak el.

* **A csatornázás előmunkálatai.** A város tudvalevőleg a csatornázás előmunkálatainak elkészítését a Walsér-czégre bízta. Tegnap értesítette a czég a város hatóságát, hogy a lejt-mérezés eszközésére Lewisch Jenő mérnököt leküldte. A munkálatot már tényleg megkezdték.

* **Jóváhagyott szabályrendelet.** A város területén fogyasztott szeszes italok után fizetendő városi fogyasztási illetékről szóló szabályrendelet végére leérkezett a miniszteről. A leiratban tudatja a miniszter, hogy a szabályrendeletet némi apróbb változtatással jóváhagyta.

* **Engedély nélkül épített tégláégető.** Köblös Ferenc nagyváradi kőműves vállalkozó az olasz nagytemető mellett egy tégláégető telepet létesített. A tégláégetőnek e helyen való működése veszélyes a közeli papnevelőre, a káptalani lakokra, a székesegyházra, rezidenciára és a szénáskertre, de meg a szomszédos termőföldekre is, és ez okból úgy dr. Schleich Lőrincz bíbornok, és dr. Nogálli János felsz. püspök óvást emeltek a telep engedélyezése ellen. Köblös Ferenc azonban nem törődött semmivel, hanem felépítette az óriási körkemenczét. Arra a hirre, hogy a napokban már megkezdik a tégláégetést, az érdekeltek beadványt intéztek a rendőrséghez és a tanácshoz. Ma délelőtt kerül az ügy tárgyalásra a tanács előtt. Valószínűleg zár alá veszik a telepet, mert az iratok közt nyoma sincsen, hogy kapott volna engedélyt az építésre.

* **Leczáfolt nagylelkűség.** Telekürtölték a világot a liberális újságok azzal, hogy Hirsch Mór, a nemrégiben elhunyt milliomos egy millió font sterlinget, vagyis tízmillió forintot hagyott végrendeletileg, a walesi herczegnek. Most azután kiderült, hogy kárba veszett a dícsimusz, mert a tízmillió hagyaték híréből egy szó sem igaz. Ellenkezőleg úgy áll a dolog, hogy Hirsch Mór örökösai néhány milliócska tartozás erejéig pört akarnak indítani a walesi herczeg ellen.

* **Kinestári bajuszpedrő.** A laikus közönség nem is tudja, hogy milyen fontos hadfelszerelési czikk a bajusz. A férfúnak ezt az ősi büszkeségét a hadsereg toalettszabályzatai különös oltalomban részesítik és például a haditengerészen és a 14-ik számú dragonyoszerden kívül nincsen csapattest, amelynél a legénynek meg volna engedve a bajusz leberetválása. Hajdanta pláne szigorú törvény szerint állandóan kipödörve is kellett lenni a bajusznak és egynémely szigorú ezredes maga járt elől a jópéldával. Manapság ez már ritkaság számba megy és inkább csak a huszároknál lelhető fel, ahol is gyakran az ezredestől kezdve a tiszt szolgáig minden ezredbeli ember pompásan teni a bajuszát. Akinél korlátoltabb mennyiségben vannak a szálak, még az is pödri a jövődjő bajusz gyér körvonalait. Ez a töredékes szokás tegnap a nagy katonai diszszemle alkalmából először lett általánossá az egész budapesti helyőrségben. Tegnap ugyanis minden századnak a pénztárából tizenöt krajczárt utalványoztak bajuszpedrőre és így történt azután, hogy a király előtt csupa kifent bajszú katona defilírozhatott. Hogy milyen finomságu volt a kinestári bajuszpedrő, amely századonként tizenöt krajczárba került, arról nem szól a krónika.

* **A szerelem és gyűlölet fényképekben.** A technika és mechanika hatalmas föllendülése daczára, a fáradhatlanul kutató emberi elmének sikerül egy-egy olyan felfedezést tenni, a melylyel bámulatba ejti a tudós és laikus embereket egyaránt. Alig néhány hónappal ezelőtt az addig ismeretlen nevű würzburgi professzor nevetől visszhangzott az egész világ, a Röntgen sugaraknak csodálatos hatása álmélkodással töltötte el az emberek millióit. A Röntgen-su-

garakat ma már mindenki ismeri, ezekkel kapcsolatosan több kisebb és nagyobb jelentőségű felfedezést is tettek már. Most ismét egy epochalistalálmány foglalkoztatja azokat a köröket a melyeknek alkalmuk volt láthatni Narkievicz-Jodko Jakab tanár, orosz császári államtanácsosnak találmányát, a mely tizenhat évi fáradhatlan munkálkodás és kutatásnak a gyümölcse. Szinte csodálatot keltő tényről van szó; a szerelemet és gyűlöletet, a rokonszenvet és ellenszenvet, szóval az érzéseket láthatóvá tudja tenni az orosz tudós most felfedezett eljárásával. Berlin, Páris, Firenze tudósai a legnagyobb csodálkozással és ámulattal voltak eltelve a bemutatott kísérletektől, a melyeknek kellő elméleti magyarázatot még nem képes adni. Mendelejev, a nagyhirű orosz tudós, Mantegazza, Flammarión elismerték a felfedezés nagy horderejét. Narkievicz tanár most Bécsben időzik és ott egy szűkebb társaságban bemutatta találmányát, a mely ugyszólván a negyedik dimenzió csodáit tárja a szemlélők elé. Az orosz tudós abból felfogásból indul ki, hogy az erő a természetben mindenütt el van terjedve és az emberi szervezet ugyszólván kondenzátora és termelője egyes sajátságos és jellemző erőknél. Az ember válóságos akkumulátor. Ennek bizonyosságául különböző kísérleteket tett, a melyekhez szükséges elektromos erőt a légkörből és az emberi testből vonta elő. A legnagyobb csodálkozást azonban az általa véghez vitt fényképezések keltették, a melynek segítségével a szervezet rendellenességeit, különösen az idegrendszerben, észrevehetően fel lehet tüntetni. Így például Narkievicz elhelyezett egy kezét fényérzékeny lemezen és ott a kéz az elektromosság befolyása alatt minden optikai készülék nélkül feltünteti annak egészséges és beteg voltát. Az életnagyságu fénykép híven visszaadja a kéz minden részét, válóságos idegdiagrammok láthatók. Milyen különbség egy beteg és egy egészséges ember keze között! Mennél betegbb egy szervezet, annál kevésbé látható a kép. Egy emberi test néhány órával a halálozás után még bocsát ki magából sugarakat, de sokkal gyengébbeket, mint az élő szervezet. Egész másnemű sugárzás mutatkozik, a mikor a rothadás folyamata a szervezetben megindul. A legcsodálatosabbak azok a képek, a melyek két különböző testnek kisugárzásait mutatják. Két gyöngéd női kéz ujjai látható egy képen, egymással szemben »elektrografálva.« A két ujjhegyet sűrű sugáresomók segítik. Az egyes sugarak láthatólag erőszakosan elhajolnak egymástól, szinte eltaszítják egymást. Válóságos fényképe ez az ellenszenvenek. Egyik-másik képnél a két női ujj sugárzó szélei között erősen lángolnak a sugarak, mintha a gyűlölet lángjai csapkodnának fel. És ezzel ellentétben egy lemezen, a melyen egy férfi és egy nő keze látható és ugyanazon pillanatban elektrografálva, a két kéz kisugárzásai szinte egymásba fonódnak. Ezt a képet el lehetne nevezni a rokonszenven, a vonzalom, a szerelem fényképének. Hogy milyen fontos ez az új felfedezés az elektroterápiára nézve, az el sem képzelhető. Az elektromos áram a gyógyításnál eddig egy beteg, valamint az egészséges testrésznél az új módszer által kizárólag arra a pontra hat, a melynek szükség van az áramra. Narkievicz tanárnak Minsk kormányzóságában Nad-Rienben hatalmas szanatóriuma van, a hol a legnagyobbszerűbb eredményeket éri el eljárásával. Felfedezése még nem tökéletes, azért egész részleteivel most még nem hozza nyilvánosságra. Most még javítgat rajta és csak azután bocsátja ki az emberiség hasznára.

* **Eltűnt szabó.** Szentpéteri János szabósegéd lakásadója izgatottan jött a rendőrségre és bejelentette a rendőrbiztosnak, hogy Szentpéteri János szabósegéd öngyilkos lett.

— Meglőtte magát?

— Nem tudom, kérem, mert a szobája már öt nap óta bevan zárva és csak a kuleslyukon át láttam a cipőit. Jaj, jaj! szegény fiatal ember. Lehetséges, hogy talán felvágta az ereit.

A rendőrbiztos gyorsan beugrik egy konflisba és elhajtja Szentpéteri lakására. Itt betörik az ajtót, a ház egész népsége izgatottan várja a szomorú jelenetet, a midőn az öngyilkos szabósegéd holt testét ott fogja látni a padlón. De a szoba tel-

jesen üres volt. A bámulók nem tudtak hová lenni a nagy meglepetéstől.

— Meggyilkolták és elvitték a holt testét, szóval meg valaki.

— Honnan tudja, kérdezi kíváncsian a rendőrbiztos.

— Csak úgy gondolom.

Végre megérkeztek az eltűnt szabósegéd szülei is és azt mondták, hogy néha meg szokott történni fiukkal, hogy öt napig is lumpol.

Csakugyan meg is találták egy jó kompánia társaságában.

* **A Házalás eltiltása.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 22783/96 sz. körirata folytán a rendőrkapitányi hivatal közhírré teszi, hogy a cs. és kir. kereskedelemügyi miniszter egyetértőleg a cs. és kir. osztrák belügyi és pénzügyminiszternek f. évi február 29-én 9208. sz. a. k. rendeletével Innsbrück város, s ezzel összefüggő Willten, Hötting községek, valamint Pradl helység területén a házaló kereskedést a fennálló házalási szabályrendelet 17-ik §-ában s az ezen szakaszt kiegészítő későbbi rendeletekben biztosított jogok épségben tartása mellett f. évi május hó 1-től kezdve eltiltotta.

* **Czigány furfang.** Targonezát lopott a czigány és elakarta adni éppen a Nagy-piaczon, mikor a rendőr megfogta. Felvitték a városházához és ott a rendőrbiztos kérde tőle.

— Hát miért loptad el azt a targonezát?

— Loptam?! Dehogyan loptam, hiszen csak egy kis fődét akartam vele vinni az anyósom sírjára!

— Hazudsz, akkor nem akartad volna eladni.

— Hát ki mondja, hogy én elakartam.

Mondtam egy szóval is, hogy eladó. Csak azt kirdezttem, hogy mit ádnának irte!

— Hát azután mért kérdezted?

— Szerettem volna megtudni, hogy mennyit ér...! Hogy ha esetleg eltörném, hát ne fizessenek többet érte. A biztosnak tetszett a magyarázat, de azért nem fogadta el. Lezáratta a czigányt.

* **A jó ló.** Árulja a lovát egy czigány. A czigányon nagy ezüstgombos lajbi van, de a lovon bizony nincs semmi, még a bőr is úgy lóg rajta, mintha nem az övé volna. De a dádé kínálja erősen, hogy vegyék meg.

— Ju ló ez — mondja.

— Dehogyan jó — mondja a vevő.

A dádé összecsapja a kezét.

— Nem ju? — kiáltja.

Hiszen ujan sip csuntjai vannak, hogy rá akasthatod a ruhádat, te majum.

A dádé szerfölött csodálkozott, hogy még ez ajánlat után sem kellett a lóva senkinek.

Egy czikk története.

Jajgat a publikum; nincsen szenzáció, Ezek a firkászok furcsa egy nézió! Nem irnak már semmit, oly üres az ujság, Csupa nyírott »Nemzet« az egész »Szabadság.« A »Tiszántúl« pedig nagyon klerikális És a »Nagyvárad« is csupa alczim, frázis. —

A redakcióba fut a szedőgyerek, »Lovassy úr gyorsan, kéziratot kérek.« »Vigyén el az ördög, itten ne lássalak, Halvány dunsztom sincsen, mi fenéről irjak? Halász, Nagy Endre és Márkus, teringgettél... Mondjatok, de hamar valami jó eszmét.«

Halász Lajos remeg, egészen oda van, Végre felugrik s a Müllerájba rohan. »Kedves kisasszonyok jó eszméket kérek, Nincsen szenzációim, majd megesz a méreg.« S felelnek kórusban: »Ne legyen oly nyalánk, Boesánatot kérünk, nincsen ilyen téstánk.«

S addig nyögtek, mivel tömjék meg a lapot, Mig végre egy eszme az eszükbe jutott. Nagy volt a legelső, ki beszélni kezdte: »Lapunkban már régen hiányt vettem észre; Nincs szenzációja már a »Szabadság«-nak, Mert ritkán »mén neki« most a »Tiszántúl«-nak. Irja meg, hogy Szabó, mint »prüszentett egyet«, S meg látja, hogy holnap tout Nagyvárad nevet.«

A sarokban pedig nagy szerényen áll a Kis Nehéz Lajos a »Szabadság« szolgája. Irják bele azt is — kezdette beszédét, — hogy Kerényi Miklós »lenyelte a nyelvét.«

»Ha, ha, ha, mily szellem lakozik te benned, Kérlek szépen Lajos, mondj még néhány viccet. Meg lesz krockiczkem, menykő s ribillió, Tudom, hogy megpukkad tőle Szabó László. Így kiált Lovassy s rögtön tollat ragad, Lajos pedig diktál s fujja a szavakat.

Márkus meg ezalatt Laszky-hoz befutott. »Lefőztük csunyául a két ellenlapot, Ennek öröme kérünk előleget, Mulatni akarunk, csapunk nagy ünnepet.« Laszky Ármin sóhajt, belenyul zsebébe, Odanyomja a pénzt Márkus-nak kezébe.

S örülnek, vigadnak, isznak, énekelnek Öröme az oly »jól« sikerült czikknek.

Lucifer.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1896. május 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8 ³⁰ regg., 2 ³⁷ éjjel, személyvonat 11 ³² d. e., 2 ²² d. u., 11 ⁰⁴ és 4 éjjel.	Budapest-Püspökladány felé gyorsvonat 7 ⁰⁸ este, 2 ¹¹ éjjel, s emélyvonat 7 ²⁰ reggel, 3 ¹² d. u., 1 ⁴⁸ éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7 ¹⁵ este, 2 ¹⁸ éjjel, vegyesvonat 1 ²² d. u., személyv. 3 ³⁸ délután, 2 ⁰⁸ éjjel.	Kolozsvár felé gyorsvonat 2 ⁰⁰ éjjel, 8 ³⁸ regg. személyvonat 10 ⁴⁴ éjjel, 11 ¹⁷ d. e. vegyesvonat 8 reggel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10 ²⁰ d. e., 4 ²² d. u., vegyesvonat 7 ³⁰ este.	Arad-Szeged-Csaba felé vegyesvonat 8 ³⁰ r., személyvonat 9 ³² d. e., 5 ³⁰ d. u.
Belényes-Vaskőh felé vegyesvonat 4 ²⁵ reggel, 1 ⁴⁸ d. u.	Vaskőh - Belényes felé vegyesvonat 11 ⁰⁵ d. e., 9 ⁰⁸ este.
Érmihályfalva felé vegyesvonat 6 ³⁰ r., 4 ³⁵ d. u.	Érmihályfalva felé vegyesvonat 8 ²⁰ r., 9 ¹⁴ este,
Ősi-Kót-Gyoma felé személyvonat 7 r., vegyesvonat 1 ⁴⁰ d. u.	Gyoma-Kót-Ősi felé vegyesvonat 10 ⁰⁵ d. e., személyvonat 8 este
Püspök- és Felix-fürdőre 8 ³⁰ reggel, 4 ¹⁵ d. u., 7 ²⁰ este, 6 ⁴⁰ reggel, 2 ³² d. u. 9 ¹⁸ este.	Püspök- és Felix-fürdőből 10 ¹⁰ d. e., 6 ²⁰ este, 8 ⁵⁵ este, 8 ¹⁸ reggel 3 ³⁷ d. u., 10 ³⁸ este.

* A csillaggal jelöltek csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

EGYLET.

A tanító testület millenniuma. A bihar-megyei tankerületi tanító testület nemzetünk honfoglalásának ezredik éve testületileg folyó hó 13-án délelőtt 10 órakor ünnepli meg a vármegyeház nagytermében. Az ünnepély tárgysorozata a következő:

1. Hymnus. Együttesen éneklé a közönség. 2. Megnyitó beszéd. Tartja: Eszenyi Sándor. 3. A magyar népnevelés ezredéves története. Irta és felolvassa: Vaday József. 4. Alkalmi óda. Irta s előadja: Tóth József. 5. Ünnepi vers. Szavalja: Kiss Sándor. 6. Záró beszéd. Tartja: Eszenyi Sándor. 7. Szózat. Együtt éneklé a közönség. Az énekrszt vezeti: Beleznay Antal.

Uj temetkezési egylet. Bihar-Diószeg községben megalakult a II. temetkezési egylet. Az alapszabályokat a jóváhagyás kieszközölése végett beterveztették Biharvármegye alispánjához.

SZINHÁZ.

Nők barátja.

— Première. —

Dumasnak legutolsó darabja, amelyet nálunk is előadtak. Maga a darab még a hetvenes évekről való, de alig félve, hogy a nemzeti színház színpadán bemutatják, — éppen a szerző halála napján.

Dumasnak, — a ki pedig modern francia dráma technikáját Sardon után legjobban is-

merete, — ez a leggyengébb és legszemlemezőbb darabja. Ritka közönség, amely elfogadja, — s még ritkább amely tetszéssel fogadja. S ez az állítás annyira igaz, hogy a darab sorsa egyáltalán kritika az előadó művészekre is.

A darabnak legnagyobb hibája az a rengeteg sok monológyszerű elbeszélés, amely az előadókat éppen próbára tette, mint a közönséget. Ezeknek a novelláknak az ólomsulya czimszerep személyesítőjére. Megyerire (de Rhyons) jutott, s a közönséggel együtt konstátálhatjuk, hogy ennek az igen nehéz feladatnak sikerrel megfelelt. A második felvonás sikere egyedül az ő érdeme volt.

Cserny Berta (Jeanne de Szinrosze) a drámaibb jeleneteket leszámítva szintén elismerésre tarthat igényt. A kisebb fizikai erőt kivonó jelenetekben organuma is eléggé érvényesült. A negyedik felvonás nagy jelenetében de Rhyons-nal nem nagyon excellált, s hamis hangok és mesterkélt mozdulatok is vegyültek alakításában. A közönség azonban — összehasonlítva mai alakítását a hétfői Clair-rel, — valamennyire szinte meglepetten nézte alakítását a sikerültebb jelenetekben.

K. Szeremly Gizella (Hackendorf k. a.) igénytelen kis szerepét a tőle már is megszokott igyekezettel játszotta el.

Bajnóczy Valéria, a társulat új naivája (???) ma mutatkozott be egy végtelenül könnyű kis szerepben (Balhine). — s nagyon hidegen hagyta a közönséget. Megjelenése éppen nem naivához illő, s hangja sem annyira szimpatikus, mint egy igazi naivától várhatnók. A művésznői egyéniségnek egyetlen halvány vonása sem nyilatkozott meg játékában. Balhinet bárkinél inkább el lehetett volna játszani, mint vele. A közönség különben maga is gyakorolta vele szemben a kritikát; gyönyörű jelenetei után a tetszésnek legkisebb zaja sem nyilvánult a közönség sorai közül.

Klenovits György egyéniségének teljesen megfelelő szerepet kapott (De Montegore). Mozdulataiban s poseaiban talán túlságosan keresetlen volt — az esztétika rovására — de nagy realizmussal, s természetes erővel ábrázolta a Montégre erőszakoskodó, s örnynen hevülő alakját.

Vendrey Ferecz (Leverdet) ma megint szerepének gyors és a lehetőségig monoton elszavalásával tüntette ki magát. Pedig akinek a tehetségen kívül a siker oly sok tényezője van birtokában, mint Vendreynek, — annak nem volna szabad ilyen — pongyola és kidolgozatlan alakításokat a színpadra hoznia.

Janovits Jenő (Simrose) limonádá szerepét megfelelő észlelősséggel játszotta meg. Jó izléssel tud öltözködni, s legfőbb érdeme, hogy mozdulataiban diszkrét tud lenni.

Rózsahelyi Kálmán (De Chantre), jó szolgálatot tett az ensemblé érdekében, amikor ezt a jelentéktelen kis szerepet megjátszotta. Maszkja túlságosan merész volt ugyan, de semmitmondó szerepében is tudott hatást kelteni, — a hatás legfőbb tényezője, az egyéniség ma sem hiányozott játékából.

Bartos Gyula (De Targettes) meglehetősen ócska figurát mutatott be, szerencsétlen maszkkal, de jó egészséges kedélyvel.

Az előadást holnap megismétlik. —ó—ó.

Színházi hírek.

A hétre megállapított műsor változást nem szenved; ma pénteken Dumas vigjátékát — A Nők barátját ismételik meg; szombaton lép fel Turhányi Olga a Nebántsvirágban. A próbák serényen folynak úgy az Árpád és Álmos diszlelőadásból, valamint a jövő heti műsorból, a melyben az igazgató — különös tekintettel a netaláni vidéki közönségre több rendbeli meglepetésről gondoskodik.

SPORT.

Király lövészet. A lövészegylet választmányá f. hó 7-én a Sport-pavillonban Janky József helyettes főlövész-mester elnöklelte alatt tartott ülésében, az ideai lövészet megnyitását — a »király-lövészettel« egybekötve május hó 10-ik napjára tűzte ki: Mely lövészetre egy arany és öt ezüst, a körlovésekre egy arany és két

ezüst, a teke versenyre egy arany és két ezüst díjjal. A lövészet kezdődik délután 2 órakor s tart alkonyatig, a szokásos társas vacsora és az »Echerolles« serleg megünneplése a közgyűlés megtartásának napjára lett elhalasztva. A Budapesten tartandó országos magyar lövész congressusra képviselőül Des Echerolles Kruspér Sándor főlövész-mester, Mezey Mihály lövész-mester és Grunvald Henrik pénztárnok lettek egyhangulag megválasztva.

Igazságszolgáltatás.

A szalontai uzorás. A nagyváradi kir. törvényszék büntető osztálya szomorúan érdekes ügyet tárgyalt tegnapi. Egy szalontai szegény embernek az ügyét, a ki tavaly december 19-én elkeseredésében, azután meg egy kicsit részeg fővel is meg akarta ölni Lajos Mihály uzorást. J. Balogh János 25 forintot kért kölesön Lajos Mihálytól, hogy az adóját kifizethesse. Lajos Mihály felajánlotta, hogy majd valóra vesz fel neki a takarékból, de nem 25 forintot, hanem 50-et, hogy vehessen még malacot is. A pénzt felvették, a 25 forintot ki is fizette belőle Balogh, de a másik 25-öt, nem adta oda neki Lajos Mihály, hanem 15 forintot levont belőle utánjáró költségek czímén. Azután lovat adott el Balogh Jánosnak 40 forintért és kevés idő múlva 80-at követelt tőle. Balogh nagynehezen kifizetett 50 forintot, de 30 — forintra rugott az adóság, a melyet Lajos Mihály végrehajtás utján akart behajtani az adósán. Ki volt már túzve az árverés a Balogh János házára meg kocsijára, kérte a hitelezőjét, hogy engedjen még egy kis időt, de az nem akart.

Az árverést megelőző napon december 19-én azután Balogh János bepálincázott és mégegyszer felszólította Lajos Mihályt, hogy intézzék el azt a dolgot valahogyan. Mikor pedig az nem akart engedni, kirántotta a kését és a nyakába akart szurni. Lajos Mihály felfogta a szurást a kezével s így nagyobb baja nem történt. T. Balogh János ezért a tettéért szándékos emberölés büntetésének kísérlete miatt egy évi börtönrre ítélte a törvényszék.

REGENY-OSARNOK.

Tom és én.

Irta: I. van Woude.

15

De hiába. Mindig csak a halálra gondolok.

Hogyan esik! Olyan melankólikus zaj ez... Nem, most már nem jön vissza.

A milyen hálás voltam, a midőn a nagy-néni bánatomban, sirásom közben egyedül hagyott, éppen olyan különösnek találom, hogy nem jön hozzám. Talán haragszik reám.

A mig e gondolat csak növeli izgatottságomat, észrevétlenül kinyilik az ajtó. A sület-ségben csak alakját tudom felismerni lassan, mintha tudni akarná, hogy alszom-e, közeledik hozzám.

»Ebren vagyok, nagynéni.«
»Már az ágyban?«

Azt mondom, hogy fáj a fejem, azután magamhoz vonom, körülfonom karjaimat és felkiáltok:

»Nagynéni, ugy van, a hogy mondod. Nagyon sajnálom, nagyon, de nagyon szeretném jóvá tenni. Vajjon ostobának tartaná-e, ha levelet küldenék neki? Olyan különös volt, a mikor távozott... Olyan szomorú... és...«

»Mintha haragudnék.«

»Nem, de mégis úgy, mintha volna közöttünk valami.«

»Nem, de mégis úgy, mintha volna közöttünk valami.«

»Levelet hoztak tőle gyermekem. Nem akard elolvasni vagy azt hiszed... hogy rossz hirt hoz e levél... jobb volna fejfájásod miatt és nyugodtabban is alhatnál, ha holnapra hagynád!«

Hirtelenül fölemelkedem.

»Nem, add ide mostan, néni... bizo-

nyára nem haragszik már. Légy olyan szives, gyujtsd meg a lámpát!

A nagynéni teljesíti kérésemet, én pedig ezalatt mint valami drága kincset a kezembe tartom a levelet. De midőn már ég a lámpa, szemeim annyira fáznak, hogy alig tudom őket kinyitni.

»Kérlek olvasd el nekem, remélhetőleg nincsenek benne titkok,« mondom mosolyogva.

A nagynéni közelebb lép a lámpához és néhány pillanatig belenéz a levélbe, de néhány pillanat is hosszú idő türelmetlen szívemnek.

»Mégis csak jobb, ha vársz holnapig,« mondja hirtelenül és úgy tűnik fel előttem, mintha csendes megindultság venne erőt hangján. »Még egy kissé haragszik... Azt hiszem... talán mégis csak eljön még ma este.

Addig kísérelj meg és aludj egy keveset; jót fog tenni. A mint jön, hini foglak.«

Alig mondotta e szavakat, már is eltűnt az ajtón át.

Visszahívom, de ő nem hall meg engem. Kinyitom az ágyból és hallgatózom.

Jól hallom, a mint lemegy az utolsó lépcsőfokon, hogyan teszi be a konyha ajtaját. De nem sokára ismét kinyílik, mintha a nagynéni csak valamit parancsolt volna. Egy pillanatig minden csendes, ezután hangokat hallok a házban.

Az ablakhoz lépek és látom, hogy az udvarban egy ló áll nyereggel a hátán. Bart, a kocsis áll mellette. Ezután kijön a nagynéni, oda nyújt neki és a kocsis Brinio öröksége felé vágat.

Oda megy? Mit csinál ottan? És mit irhattott Tom?

A legnagyobb izgatottsággal felöltöm ruháimat és lemegyek. A szoba üres, de csakhamar megtalálom Tom levelét, a mely a nagynéni nek éppen használt írószerrel mellett fekszik az asztalon.

Felveszem és elolvasom:

»Madelon!

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A királyné a kiállításon.

Budapest, máj. 7. (Saját tud. táv.) A kiállításnak ma váratlanul magas vendége volt: A királyné, aki Festetics Mária grófnő kíséretében jött el.

Dr. Czobor Béla, a tört. kiállítás előadója fogadta a felséges asszonyt. A királyné felkérte, hogy kalauzolja.

— Ő felsége mondotta — így szólt a királyné, hogy ez a kiállítás legszebb része s hogy itt kell kezdenünk a megtekintést.

Czobor sokat magyarázott, a királyné nagy örömmel hallgatta. Végül így szólt:

— Igazán élvezettel töltöttem az időt. Hisz úgy magyarázta, mintha azokban a körökben éltünk volna — köszönöm.

Megtekintette a királyné a falut s más helyiségeket.

A királyné szigorú inkognitóban maradt.

A királyné megnézte Munkácsy Mihály »Ecco homo« című képét is, a mely nagyon megnyerte tetszését.

— E kép valóban megragadó, de főlemelő, — mondotta a királyné, — Krisztus alakja valóban magasztos.

A képviselőház szünetje.

Budapest, máj. 7. (Saját tud. táv.) A képviselőház e hó 12-ig érdemleges tárgyalásokba nem bocsájtkozik és csak ezután kerülnek napirendre, a közigazgatási bíróságokról és később a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslatok.

Kihallgatás a királynál.

Budapest, május 7. (Saját tud. táv.) Ő Felsége ma kihallgatást adott és előkelőségeink közül száztizenháromat foga-

dott. Megjelentek nála Bánffy br. és a többi miniszterek. A főpapok közül különösen hosszabb ideig volt nála Schlauch Lőrincz dr. bibornok-püspök.

Galimberti meghalt.

Róma, május 7. (Saj. tud. táv.) Galimberti kardinális, a ki már hosszabb idő óta súlyosan beteg, ma meghalt. Galimberti az előtt Agliardi elődje volt és mint bécsi nunczius a legnehezebb diplomáciai kérdésekben is sikerrel járt el. Halálának híre mindenütt a legnagyobb részvételt kelti.

Káldy mellőztetése.

Budapest, május 7. (Saj. tud. táv.) Nagy feltűnést keltett, hogy Káldy Gyulát az operaházban tartott diszeloadás alkalmával mellőzték és nem mutatták be Ő Felségének. Egyes verziók szerint a mellőztetés csak véletlen gondatlanságból történt.

Pulszky Károly ügye.

Budapest, május 7. (Saj. tud. táv.) Pulszky Károly ügyvédje azt kérte a vizsgálóbíróstól, hogy védenczet szabad lábra helyezze. A vizsgálóbíró e kérelem teljesítését megtagadta, a mire az ügyvéd felebezést nyújtott be. A törvényszék ma tárgyalta ez ügyet és szabad lábra helyezte. A törvényszék e határozatát rögtön tudatták Pulszky Károlylyal és védőjével. Erre Pulszky védőjének és feleségének kíséretében rögtön elhagyta a fogházat.

Blaháné jubileuma.

Budapest, május 7. (Saját tudósít. távir.) Kedves és megható ünnepélynek volt színhelye ma este a népszínház. A nemzet kedvelt csalogánya, Blaháné ünnepelte szinpadra lépésének 25 éves jubileumát. Blaháné egyik legjobb szerepét választotta ez alkalomra, »Tündérlak magyar honban« című népszínműben lépett fel. A közönség nagy ovációkban részesítette Blahánét, s előadás után még az utczán is tüntettek mellette.

Közgazdaság.

Az eperfa tulajdonosokhoz. A selyemtermelésre, Nagyváradról, mintegy 80 család 400 gram petéből kelt selyemhernyó felnevelésére vállalkozott. Bármily körültekintéssel fogadtam a jelentkezést, az időjárás változatossága, csekély lomb termést hozhat, a mikor meg lesz fosztva a kikelt bogár tápláléktól. Az országos hivatal feje, annyi jóindulatot tanúsít selyemtermelésünk meghonosítása érdekében, a menyinél többet kívánni sem lehet. Hogy e jóság mellé Nagyvárad jószívű lakossága is nyújtson valamit, tisztelettel kérem fel az eperfák tulajdonosait, hogy beállítható szükség esetére, a házuknál levő eperfák lombcsedés jogát, felajánlani kegyeskedjenek. A fa kiméltése; alkalmatlanságok kikerülése, legfőbb törekvésem lesz. A levélszedést pályáöröm jelenlétében fogják mindenütt eszközölni, s csakis, a beállítható végső szükségben. N. Váradon, 1896. május 7. Rátkay József.

Terménytőzsde.

Budapest, május 7.	
B u z a tavaszra, bácskai	6.87
» tavaszra, északi	6.89
» szeptember-októberre, bácskai	0.—
» szept.-okt.-re északi	0.—
R o z s tavaszra, bácskai	0.—
R o z s tavaszra, északi	0.—
T e n g e r i június-júliusra, bácskai	0.—
» jun.-jul.-ra, északi	0.—
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	10.25
» aug.-szept.re, északi	10.20

Bécs, május 7.	
B u z a tiszai	7.35—7.75
» bánsági	7.10—7.50
» bácskai	7.05—7.09
» szokványáru ősze	7.07—7.09
B u z a szokványáru tavaszra	7.15—7.17
R o z s tiszavidéki	7.20—7.22
» szokványáru ősze	6.56—6.58
» szokványáru tavaszra	4.40—4.50
T e n g e r i magyar	6.75—6.85
Z a b, magyar kereskedelmi	6.20—6.22

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. május 7.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — —	122.25
Magyar koronajárdék	— — — —	99.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	— — — —	123.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — —	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — —	121.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — —	97.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	— — — —	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	— — — —	97.—
Magyar nyereség sorsjegy-kölcsön	— — — —	157.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	— — — —	138.75
Osztrák járdék papírban	— — — —	101.25
Osztrák járdék ezüstben	— — — —	101.—
Osztrák járdék aranyban	— — — —	112.50
Osztrák korona járdék	— — — —	101.—
1860. osztrák államsorsjegyek	— — — —	145.50
Osztrák magyar bankrészvény	— — — —	965.—
Magyar hitelbank részvény	— — — —	388.50
Osztrák hitelintézeti részvény	— — — —	353.85
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — — —	349.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	— — — —	9.55
Német birodalmi márka	— — — —	58.77 1/2
London vista	— — — —	120.25
Páris vista	— — — —	47.77 1/2
20 márkás arany	— — — —	11.75

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Pénteken, 1896. május 8-án

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével
másodszor

A n ő k b a r á t j a.

Vigjáték 5 felvonásban. Dumas Sándor hírneves vigjátéka.

Holnap, Szombaton, 1896. május 9-én,

bérletfolyamban

Thurcsányi Olga első fellépésével:

Nebánts virág.

Operette 4 felvonásban.

Felelős szerkesztő: SZABÓ LÁSZLÓ.

NYILTTÉR.

DR. FISCH ÁRON

ORVOS

lakik Kert-utca Weisz Gábor ház.

Értesítés!

Az alantirt pénzügyi igazgatóságai ezennel köztudomásra hozzák, hogy folyó évi május hó 11-ik napján, vagyis azon napon, midőn Nagyvárad város törvényhatósága a magyar állam ezeréves fennállását ünnepli, az nap üzleteiket zárva fogják tartani. Felkérjük tehát ezutón a tisztelt üzleti ügyfeleiket, hogy ezt tudomásul véve, ügyeiket, melyek az nap volnának lebonyolítandók, az előtte való üzleti napon elintézni sziveskedjenek.

Kelt Nagyváradon, 1896. május 4.

Nagyvárad takarékpénztár,
Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és
terményhitelbank,
Biharmegyei takarékpénztár,
Gazdasági iparbank,
Polgári takarékpénztár.

Villany-világítás!

Szent-László gyógyfürdő

(PÜSPÖK-FÜRDŐ.)

Nagyvárad mellett.

Vasut-, távirda- és posta-állomás helyben.

Telefon a nyár folyamán lesz berendezve.

Hazánk legrégebbi gyógyhelye, természetes meleg 24—33 R° kénes hévforrásokkal, ártézi kuttal, ezen források fölé vannak építve az impozáns berendezésű uri- és női tükörfürdők, kabin- és mór földes fürdők, a gyógyeszközökkel dusan felszerelt gyógypihenő termek.

Fürdőzésre javalva van: az ízületek és izmok csúzos bántalmainál, idült s különösen savós ízületi lobóknál, csonttörések és ficzások után visszamaradt fájdalmaknál; köszvénynél és annak különböző alakjainál; idegbajoknál, melyek rheumaticus alapon keletkeztek (ischiasnál); különböző bőrbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál, különösen a méh mögötti és közötti izzadmányoknál; belsőleg: heveny és idült gyomor-bántalmaknál, májbajok és vesekövek eseteiben.

Mórfürdők használata kitűnő sápkor, vérszegénységénél, a női ivarszervek különféle bántalmainál.

Ivógyógymódnál, calciumsulfid sók gazdag tartalmánál fogva kitűnő hatásu **görvély** és **angolkór**nál, légzőszervek és gyomorhurutjánál.

Szórakozásul szolgál gyönyörű erdei sétányok, gyógyterem, zongora, tekeasztal, tekepálya, olvasóterem, cukrázda, fővárosi és vidéki lapok, gyakori estélyek, táncvigalmak, társas kirándulások a fürdő regényes hegyvidékére, naponta háromszor tézene.

Évad: május 1-től szeptember 31-ig. Főévad június 1-től augusztus 31-ig, elő- és utóévadban 30 százalék ármérséklet.

Restaurációt Kovács László budapesti hírneves főszakács vezeti, étkezés à la carte, à la couvert.

A vendégek számára szükséges tejet, a külön e célra berendezett saját tehenészet szállítja.

Olcsó és jó élelmezés, kényelmes lakás napi ár 60 krtól 3 frtig.

Orvos: Dr. FILKOR LAJOS.

A fürdő újabb berendezésénél s felszerelésénél nem kimélve fáradságot és költséget, czélom volt, hogy az minden tekintetben megfeleljen a mai kor követelményeinek, és sikerdus gyógyhatása mellett kényelem tekintetében is kiállja a versenyt bármely külföldi fürdővel.

A n. é. közönség szives jóindulatát s pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

CZEGLÉDY SÁNDOR
fürdő-bérlő.

Villany-világítás!

Nyomatott laptulajdonos: Szent László-nyomda-részvénytársaságnál Nagyváradon.